

NEUVOSTON ENSIMMÄISESSÄ KÄSITTELYSSÄ VAHVISTAMA KANTA (EU) N:o 5/2014

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakulkua koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 428/2009 muuttamisesta

Hyväksytty neuvostossa 3 päivänä maaliskuuta 2014

(2014/C 100/02)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä ⁽¹⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Neuvoston asetuksen (EY) N:o 428/2009 ⁽²⁾ mukaan kaksikäyttötuotteita on valvottava tehokkaasti, kun niitä viedään unionista tai kuljetetaan sen kautta tai kun niitä toimittaa kolmanteen maahan sellaisen välittäjän välityspalvelu, jolla on asuinpaikka unionissa tai joka on sijoittautunut sinne.
- (2) Jotta jäsenvaltiot ja unioni voisivat noudattaa kansainvälisiä sitoumuksiaan, asetuksen (EY) N:o 428/2009 liitteessä I vahvistetaan yhteinen luettelo unionissa valvonnan alaisista kaksikäyttötuotteista. Valvonnanalaisia tuotteita koskevat päätökset tehdään Australia-ryhmässä ja ydinalan viejäm maiden ryhmässä sekä ohjusteknologian valvontajärjestelyn, Wassenaarin järjestelyn puitteissa ja kemiallisten aseiden kieltosopimuksen mukaisesti.
- (3) Asetuksen (EY) N:o 428/2009 mukaan mainitun asetuksen liitteessä I oleva kaksikäyttötuotteiden luettelo on saatettava ajan tasalle niiden asiaa koskevien velvoitteiden ja sitoumusten sekä niihin mahdollisesti tehtyjen muutosten mukaisesti, joita jäsenvaltiot ovat hyväksyneet kansainvälisten asensulku- ja vientivalvontajärjestelyjen osapuolina tai ratifioimalla asiaa koskevia kansainvälisiä sopimuksia.
- (4) Asetuksen (EY) N:o 428/2009 liitteessä I oleva kaksikäyttötuotteiden luettelo on saatettava säännöllisesti ajan tasalle, jotta voidaan varmistaa kansainvälisten turvallisuusvelvoitteiden täysimääräinen noudattaminen, taata avoimuus ja säilyttää viejien kilpailukyky. Viiveet mainitun kaksikäyttötuotteiden luettelon ajan tasalle saattamisessa voivat vaikuttaa kielteisesti turvallisuuteen, kansainvälisiin toimiin aseiden leviämisen estämiseksi ja unionin viejien taloudelliseen suorituskykyyn. Koska muutokset ovat luonteeltaan teknisiä ja näiden muutosten on vastattava kansainvälisten vientivalvontajärjestelyjen mukaisesti tehtyjä päätöksiä, olisi myös käytettävä nopeutettua menettelyä tarvittavien päivitysten saattamiseksi voimaan unionissa.
- (5) Asetuksessa (EY) N:o 428/2009 otetaan käyttöön unionin yleinen venttilupa yhtenä neljästä mainitun asetuksen mukaisesta venttilupatyypistä. Unionin yleisten venttilupien ansiosta unioniin sijoittautuneet viejät voivat viedä tiettyjä tuotteita tiettyihin yksilöityihin määräpaikkoihin näissä luvissa määriteltyjen ehtojen mukaisesti.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 23. lokakuuta 2012 (EUVL C 68 E, 7.3.2014, s. 112) ja neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta, vahvistettu 3. maaliskuuta 2014. Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ..., [ja neuvoston päätös, tehty ...].

⁽²⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 428/2009, annettu 5 päivänä toukokuuta 2009, kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakulkua koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta (EUVL L 134, 29.5.2009, s. 1).

- (6) Asetuksen (EY) N:o 428/2009 liitteessä II esitetään unionissa tällä hetkellä voimassa olevat unionin yleiset vientiluvat. Unionin yleisten vientilupien luonteen huomioon ottaen näiden lupien soveltamisalasta saattaa olla tarpeen poistaa joitakin määräpaikkoja varsinkin, jos muuttuneiden olosuhteiden johdosta on ilmeistä, ettei vientitoimia olisi enää helpotettava tiettyä määräpaikkaa varten myönnettyllä unionin yleisellä vientiluvalla. Tällainen määräpaikan poistaminen unionin yleisen vientiluvan soveltamisalasta ei saisi estää viejää hakemasta toisentyypistä vientilupaa asetuksen (EY) N:o 428/2009 asiaankuuluvien säännösten nojalla.
- (7) Sen varmistamiseksi, että yhteistä kaksikäyttötuotteiden luettelo saatetaan säännöllisesti ja hyvissä ajoin ajan tasalle vastaamaan jäsenvaltioiden kansainvälisten vientivalvontajärjestelyjen mukaisesti hyväksymiä velvoitteita ja sitoumuksia, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat asetuksen (EY) N:o 428/2009 liitteen I muuttamista mainitun asetuksen 15 artiklan soveltamisalan mukaisesti. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla.
- (8) Jotta unioni voisi unionin yleisten vientilupien nojalla tapahtuvan viennin arkaluontoisuutta arvioidessaan reagoida muuttuviin olosuhteisiin nopeasti, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat asetuksen (EY) N:o 428/2009 liitteen II muuttamista, siltä osin kuin on kyse määräpaikkojen poistamisesta unionin yleisten vientilupien soveltamisalasta. Koska tällaisia muutoksia olisi tehtävä vain, jos tarkasteltavana olevaan vientiin liittyvän riskin arvioidaan kasvaneen, ja koska unionin yleisten vientilupien käytön jatkaminen tällaisen viennin osalta saattaa välittömästi vaarantaa unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuuden, komissio voi käyttää kiireellistä menettelyä.
- (9) Komission olisi delegoituja säädöksiä valmistellessaan ja laatiessaan varmistettava, että asianomaiset asiakirjat toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhtäaikaaisesti, hyvissä ajoin ja asianmukaisesti.
- (10) Tämän vuoksi asetus (EY) N:o 428/2009 olisi muutettava tämän mukaisesti,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 428/2009 seuraavasti:

1) Lisätään 9 artiklan 1 kohtaan alakohdat seuraavasti:

”Sen varmistamiseksi, että ainoastaan vähäriskiset vientitoimet kuuluvat liitteissä II a-II f esitettyjen unionin yleisten vientilupien soveltamisalaan, siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 23 a artiklan mukaisesti, jotta kyseisten yleisten vientilupien soveltamisalasta poistetaan määräpaikkoja, jos niihin aletaan soveltaa 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua aseidenvientikieltoa.

Tämän kohdan nojalla annettaviin delegoituihin säädöksiin sovelletaan 23 b artiklassa säädettyä menettelyä, jos tällaisten aseidenvientikieltojen yhteydessä tiettyjä määräpaikkoja on erittäin kiireellisistä syistä poistettava unionin yleisen vientiluvan soveltamisalasta.”

2) Lisätään 15 artiklaan kohta seuraavasti:

”3. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 23 a artiklan mukaisesti siltä osin kuin on kyse liitteessä I esitetyn kaksikäyttötuoteluettelojen ajan tasalle saattamisesta. Liitteen I ajan tasalle saattaminen tapahtuu tämän artiklan 1 kohdassa määritellyn soveltamisalan mukaisesti. Jos liitteen I ajan tasalle saattaminen koskee kaksikäyttötuotteita, jotka on lueteltu myös liitteissä II a–II g tai liitteessä IV, nämä liitteet on muutettava tämän mukaisesti.”

3) Lisätään artikkelat seuraavasti:

”23 a artikla

1. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä tässä artiklassa säädetyin edellytyksin.
2. Siirretään komissiolle ... päivästä ...kuuta ... (*) viiden vuoden ajaksi 9 artiklan 1 kohdassa ja 15 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen viiden vuoden pituisen kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 9 artiklan 1 kohdassa ja 15 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen.
4. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
5. Edellä olevien 9 artiklan 1 kohdan ja 15 artiklan 3 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaika jatketaan kahdella kuukaudella.

23 b artikla

1. Tämän artiklan nojalla annetut delegoidut säädökset tulevat voimaan viipymättä, ja niitä sovelletaan niin kauan, kuin niitä ei vastusteta 2 kohdan mukaisesti. Kun delegoitu säädös annetaan tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, esitetään samalla ne perusteet, joiden vuoksi sovelletaan kiireellistä menettelyä.
2. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi 23 a artiklan 5 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti vastustaa delegoitua säädöstä. Siinä tapauksessa komissio kumoaa säädöksen viipymättä sen jälkeen, kun Euroopan parlamentin tai neuvoston päätös vastustaa sitä on annettu sille tiedoksi.”

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty ...

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

...

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

...

(*) Tämän asetuksen voimaantulopäivä.

NEUVOSTON PERUSTELUT

I JOHDANTO

Komissio toimitti 7. marraskuuta 2011 Euroopan parlamentille ja neuvostolle ehdotuksensa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakulkua koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 428/2009 muuttamisesta ⁽¹⁾.

Euroopan parlamentti vahvisti ensimmäisen käsittelyn kantansa 23. lokakuuta 2012 ⁽²⁾.

Samaan aikaan käsiteltävänä olleeseen kaupan alan koontisäädöspakettiin sisältyi myös ehdotuksia delegoiduiksi säädöksiksi, jotka ovat tämän ehdotuksen kannalta merkityksellisiä. Kyseisten asetusten ja tämän ehdotuksen välisen johdonmukaisuuden varmistamiseksi päätettiin odottaa kaupan alan koontisäädöspaketin käsittelyn tuloksia.

Kaupan alan koontisäädöspaketista päästiin kompromissiratkaisuun kesäkuussa 2013 ⁽³⁾. Tämän jälkeen neuvotteluja jatkettiin, jotta käsiteltävänä olevasta ehdotuksesta päästäisiin sopimukseen toisen käsittelyn varhaisessa vaiheessa ⁽⁴⁾.

Epävirallisessa kolmikantakokouksessa, joka pidettiin 17. joulukuuta 2013, lainsäädäntövallan käyttäjien välillä päästiin väliaikaiseen sopimukseen kompromissipaketista.

Euroopan parlamentin kansainvälisen kaupan valiokunta hyväksyi 21. tammikuuta 2014 kolmikantaneuvottelujen tuloksen.

Valiokunnan puheenjohtaja lähetti 21. tammikuuta 2014 puheenjohtajavaltiolle kirjeen, jossa todetaan, että jos neuvosto toimittaa virallisesti parlamentille kantansa siinä muodossa kuin se on kyseisen kirjeen liitteessä, valiokunnan puheenjohtaja suosittelee täysistunnolle, että neuvoston kanta hyväksytään tarkistuksitta.

Tältä pohjalta neuvosto pääsi ehdotuksesta 11. helmikuuta 2014 poliittiseen yhteisymmärrykseen (jota pohjustettiin pysyvien edustajien komiteassa 29. tammikuuta 2014) ⁽⁵⁾.

Edellä mainittu yhteisymmärrys huomioon ottaen ja lingvistijuristien viimeisteltyä tekstin neuvosto vahvisti 3. maaliskuuta 2014 ensimmäisen käsittelyn kantansa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 294 artiklan mukaista tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen.

II TAVOITE

Ehdotetulla asetuksella pyritään varmistamaan, että kaksikäyttötuotteita koskeva EU:n valvontaluettelo saatetaan komission delegoitujen säädösten avulla säännöllisesti ja hyvissä ajoin ajan tasalle vastaamaan jäsenvaltioiden kansainvälisten vientivalvontajärjestelyjen mukaisesti hyväksymiä velvoitteita ja sitoumuksia.

Jotta EU voisi EU:n yleisten vientilupien nojalla tapahtuvan viennin arkaluontoisuutta arvioidessaan reagoida muuttuviin olosuhteisiin nopeasti, siinä säädetään lisäksi määräpaikkojen poistamisesta näiden lupien soveltamisalasta silloin, kun tämä on tietyissä tapauksissa tarpeen sen varmistamiseksi, että ainoastaan vähäriskiset vientitoimet kuuluvat vientilupien soveltamisalaan.

III NEUVOSTON ENSIMMÄISEN KÄSITTELYN KANNAN ANALYSOINTI

Neuvosto kannatti ehdotuksen keskeistä sisältöä sen menettelyn osalta, jolla EU:n valvontaluetteloa (liite I) päivitetään delegoitujen säädösten avulla. Muutoksia tehtiin seuraaviin keskeisiin seikkoihin:

- Delegoitujen säädösten soveltamisalaa täsmennettiin sen osalta, että niillä voidaan poistaa määräpaikkoja EU:n yleisten vientilupien soveltamisalasta, jos kyseisiin määräpaikkoihin aletaan soveltaa aseidenvientikieltoa.
- Säädösvallan komissiolle siirtämiselle asetettiin viiden vuoden määräaika, joka on uusittavissa hiljaisella sopimuksella.
- Jos EU:n valvontaluetteloiden (liite I) päivitykset koskevat kaksikäyttötuotteita, jotka luetellaan myös asetuksen tietyissä muissa liitteissä, kyseisiä liitteitä muutetaan vastaavasti.

⁽¹⁾ Asiak. 16726/11.

⁽²⁾ Asiak. 15611/12.

⁽³⁾ Asiak. 13284/13.

⁽⁴⁾ Asiak. 11454/13 ja 12203/13.

⁽⁵⁾ Asiak. 5480/14.

Lisäksi Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio totesivat yhteisessä lausumassa, että on tärkeää tehostaa jatkuvasti EU:n strategisen vientivalvontajärjestelmän tehokkuutta ja johdonmukaisuutta varmistaen turvallisuuden korkea taso ja asianmukainen avoimuus haittaamatta kilpailukykyä ja kaksikäyttötuotteiden laillista kauppaa. Asiaa käsitellään myös EU:n kaksikäyttötuotteiden vientiä koskevan valvontapolitiikan käynnissä olevan tarkistuksen yhteydessä.

IV PÄÄTELMÄ

Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa on otettu huomioon neuvoston ja Euroopan parlamentin välillä käydyissä neuvotteluissa myös komission avustuksella aikaansaatu kompromissiratkaisu. Tämä kompromissiratkaisu hyväksyttiin neuvostossa 11. helmikuuta 2014 vahvistetulla poliittisella yhteisymmärryksellä, joka oli muodostettu pysyvien edustajien komiteassa 29. tammikuuta 2014.

Euroopan parlamentin kansainvälisen kaupan valiokunnan puheenjohtaja ilmoitti puheenjohtajavaltiolle 21. tammikuuta 2014 päivätyllä kirjeellä, että jos neuvosto toimittaa parlamentille virallisesti kantansa siinä muodossa kuin se on kyseisen kirjeen liitteessä, hän suosittelee täysistunnolle neuvoston kannan hyväksymistä tarkistuksitta parlamentin toisessa käsittelyssä lingvistijuristien viimeisteltyä sen.

Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission yhteinen lausuma kaksikäyttötuotteiden vientivalvontajärjestelmän tarkistuksesta

Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio ovat tietoisia siitä, että on tärkeää tehostaa jatkuvasti EU:n strategisen vientivalvontajärjestelmän tehokkuutta ja johdonmukaisuutta varmistaen turvallisuuden korkea taso ja asianmukainen avoimuus haittaamatta kilpailukykyä ja kaksikäyttötuotteiden laillista kauppaa.

Nämä kolme toimielintä katsovat, että järjestelmän nykyaikaistaminen ja lähentäminen edelleen on tarpeen, jotta vastattaisiin uusiin uhkiin ja nopeisiin teknologisiin muutoksiin, vähennettäisiin vääristymisiä, luotaisiin aidot yhteismarkkinat kaksikäyttötuotteille (tasapuoliset toimintaedellytykset viejille) ja näytettäisiin edelleen kolmansille maille mallia vientivalvonnasta.

Sitä varten on olennaisen tärkeää virtaviivaistaa prosessia valvontaluetteloiden päivittämiseksi (asetuksen liitteet), tehostaa riskiarviointia ja tiedonvaihtoa, kehittää yhä parempia teollisuusstandardeja ja vähentää eroja täytäntöönpanossa.

Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio ovat tietoisia kysymyksistä, jotka koskevat sellaisten tiettyjen tieto- ja viestintäteknologioiden vientiä, joita voidaan käyttää ihmisoikeuksien rikkomusten yhteydessä ja EU:n turvallisuuden vaarantamiseksi; tämä koskee erityisesti teknologioita, joita käytetään massavalvontaan, seurantaan, jäljittämiseen ja sensurointiin, sekä ohjelmistojen haavoittuvuutta.

Tältä osin on aloitettu tekniset kuulemiset muun muassa EU:n kaksikäyttötuotteita koskevien vertaisarviointivierailujen, kaksikäyttötuotteiden koordinoitiryhmän ja vientivalvontajärjestelmien puitteissa, ja toimia toteutetaan edelleen hätätilanteisiin vastaamiseksi seuraamuksin (SEUT 215 artiklan nojalla), tai toteuttamalla kansallisia toimenpiteitä. Pyrkimyksiä tehostetaan myös monenvälisten sopimusten edistämiseksi vientivalvontajärjestelmien yhteydessä, ja vaihtoehtoja tutkitaan tähän kysymykseen paneutumiseksi EU:n kaksikäyttötuotteiden vientivalvontapolitiikan käynnissä olevan tarkistuksen yhteydessä ja valmistellessa komission tiedonantoa. Kyseiset kolme toimielintä panivat tässä yhteydessä merkille Wassenaarin järjestelyyn osallistuvien valtioiden 4. joulukuuta 2013 tekemän sopimuksen sellaisten monimutkaisten valvontavälineiden tarkastuksista, joiden avulla tietokonejärjestelmiin pääsee luvatta, ja IP-verkon valvontajärjestelmien tarkastuksista.

Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio sitoutuvat myös kehittämään edelleen olemassa olevaa kaikenkattavaa (catch-all) mekanismia asetuksen liitteeseen I kuulumattomia kaksikäyttötuotteita varten vientivalvontajärjestelmän ja sen soveltamisen kehittämiseksi edelleen Euroopan sisämarkkinoilla.

Komission lausuma delegoiduista säädöksistä

Komissio muistuttaa tämän asetuksen yhteydessä Euroopan parlamentin ja Euroopan komission välisistä suhteista tehdyn puitesopimuksen 15 kohdassa antamastaan sitoumuksesta toimittaa delegoituja säädöksiä valmistellessaan parlamentille kaikki kansallisten asiantuntijoiden tapaamisia koskevat tiedot ja asiakirjat.

Komission lausuma asetuksen päivittämisestä

Varmistaakseen lähennetyimmän, tehokkaamman ja johdonmukaisemman eurooppalaisen lähestymistavan strategisten tuotteiden liikkumiseen (vientiin, siirtoon, välitykseen ja kauttakulkuun) komissio aikoo tehdä uuden ehdotuksen asetuksen päivittämiseksi mahdollisimman pian.
